

FODERETS INDVIRKNING PÅ SO- DØDELIGHED OG SØERNES FUNKTION

JENS KORNELIUSSEN

4. NOVEMBER 2021

SvineRådgivningen

HVORFOR HØJ DØDELIGHED OG FUNKTIONSPROBLEMER ?

Fantastisk avlsfremgang

- Vi er gået fra 30 → 40 grise pr årssø
- Der er fyldt op i maven på søen lige op til faring.
- Bentøj har svært ved at følge med
- Konsekvens → mere sårbar over for dårlig management, fodring og det er fodring helt fra polte perioden.

Vi skal søge bredt – det er tit en skade tidligere i søens liv, der er årsag til manglende funktion og øget dødelighed.

- Bl. a. protein i foder helt fra polte perioden.

PROGRAM

Tjekliste

- ✓ Fodring af polte
- ✓ Fodring af drægtige søer
- ✓ Fodring af diegivende søer
- ✓ Foderlade og foderanlæg
- ✓ Er det godt at være so i besætningen?
- ✓ Vi løfter i flok

Afkortet version - de vigtigste tjekpunkter

✓ POLTEFODRING

- **Agenda: At polte ikke er for store ved løbning (140-160 kg) -14-15 mm spæk**
- Udfordring at fodre korrekt i mange besætninger.
- Foderanlæg er ikke lavet til det.
- Tidligere slagtesvinefoder og diegivningsfoder → dyrerene er blevet for store – ”skelettet”
- **Ideelt særskilt foder : poltefoder afpasset aldersgrupper**
- **Alternativt:**
 - 30-65 kg Farestaldsblanding
 - 65-110 kg Løbestaldsblanding
 - 110-150 kg Drægtighedsblanding
- **Mange steder kan det ikke lade sig gøre! Hvad gør vi så?**

✓ POLTEFODRING – LØSNINGER I PRAKSIS

1 stald - 2 foderanlæg. (eller 2 stalde/sektioner med hver sit foderanlæg)

30/40 kg → løbestald

EX 1

- **Diegivningsfoder på anlæg 1**
- **Drægtighedsfoder på anlæg 2**
- **Tilnærmet skift ved 50-70 kg.**

EX 2

- **Tilpasset foder efter poltenes vægtinterval på begge anlæg**

✓ POLTEFODRING – LØSNINGER I PRAKSIS

1 stald - 1 foderanlæg. Polte fra 30/40 kg → løbestald

EX 1

- Drægtighedsfoder på foderlægget.
- Manuel tildeling af 150/200 gram sojaskrå pr dyr per dag indtil 60 kg. På gulv eller i langkrybbe
 - 60-90 kg = foder lidt under norm

EX 2

- Drægtighedsfoder på foderanlægget.
- Manuel tildeling af Farestaldsfoder i automater til dyr indtil 55/60 kg

Lad kreativiteten råde –

Jeg har ikke været i en besætning, hvor der ikke kunne laves rimeligt kompromis

✓ FODRING AF DRÆGTIGE SØER

Norm:

dage	gram ford. Pr Feso	
	protein	lysin
0-116	90	4,0
løbeafd	95	4,5(5,0)

- **Løbeafdelingen er udfordringen mange steder**
 - Diegivningsfoder er OK fra fravænning til få dage efter løbning
 - Diegivningsfoder kan ikke bruges indtil 4-5 uger efter løbning!!
 - Særskilt foderstreng til løbeafdelingen på ønskesedlen

✓ FODRING AF DRÆGTIGE SØER

Foderkurven til drægtige søer - nyeste fra Seges

Rygspæk ved fravænning	Mager <12 mm	Middel 12-14 mm	Fed > 14 mm
FEso pr. dag, dag 0-30	4,5 (+ 3 mm)	3,0 (+ 1,1 mm)	2,5 (+ 0,3 mm)
FEso pr. dag, dag 30-84	2,3 (+ 1 mm)	2,3 (+ 1 mm)	2,3 (+ 0 mm)
FEso pr. dag, dag 84-108	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)
Reetableret rygspæk, i alt	~4,5-5 mm	2,5-3 mm	0,5-1 mm

- Evt. senere op på høj foderstyrke: dag 90 i stedet for dag 84
- Man kan godt gå ned på 2,2 Feso dag 30-84 dag.
- Husk – en so der er blevet for stor "skelettet" bliver ikke minder ved at sulte hende. Der skal skelnes mellem stor eller fed

✓ FODRING AF DIEGIVENDE SØER

Norm: fortsat 118 gram ford råprotein pr Feso

Godt udgangspunkt:

- ½ byg + ½ hvede
- 3% roepiller (+)hvedeklid
- 2,7-2,9% fedt
- Additiver efter behov: Syre, bacto-cell, levucell, EP199 o.l.
- Toxinbinder sofoder generelt : Mycosorb, Mycofix, X-bond
- Foder tilpasset varmestress
- **Fasefodring ?:**
 - Effekt i forsøg meget begrænsede.
 - Min erfaring:
 - Det skal være muligt!
 - Høj fiber og min. 110 gram ford. Råprotein i fase 1
 - Fase 1 kun indtil faring.

✓ FODRING AF DIEGIVENDE SØER

Der er optimeret med 120,0 gram ford. råprotein.

Niveau af soja og effekt på råprotein:

STEP -2: 15,26 % soja - 39,39% hvede = 114,0 g st. ford. råprotein

STEP -1: 16,26 % soja - 38,39% hvede = 117,0 g st. ford. råprotein

STEP 0: 17,26 % soja - 37,39% hvede = 120,0 g st. ford. råprotein (udgangspunkt)

STEP 1: 18,26 % soja - 36,39% hvede = 123,0 g st. ford. råprotein

STEP 2: 19,26 % soja - 35,39% hvede = 126,0 g st. ford. råprotein

+/- 1% protein i byg (nu 9,7 % i varen) = +/- 1,0% soja og tilsvarende regulering på hvede

+/- 1% protein i hvede (nu 9,3 % i varen) = +/- 1,1% soja og tilsvarende reg. på hvede

+/- 1% protein i hvede (nu 45,8 % i varen) = +/- 0,5% soja og tilsvarende reg. på hvede

Pris	213,24	pr. 100 Kg	Prissæt	psp({1905})
Pris	193,37	pr. 100 FE so ny		

Kode	Navn	Pct	Mængde	Pris	Data til vådfodercomputer				
					Tørstof	Ts andel	FE/kg	FE/kg ts	
K011	BYG 05102021 15,0v / 9,7pv	35,000	35,000	35,000	138,50	85,00	34,17	1,05	1,24
K022	HVEDE 05102021 13,5v / 9,3pv	37,390	37,390	37,390	146,00	86,50	37,15	1,15	1,33
612-0-SR	Sojaskråfoder, afsk. toast 45,8 %	17,260	17,260	17,260	290,00	87,30	17,31	0,97	1,11
R005	Roepiller, umels. anslået værdi	3,000	3,000	3,000	160,00	88,40	3,05	0,76	0,87
0805-S-SR	Svinefedt 92 / 15	2,900	2,900	2,900	795,00	99,00	3,30	3,64	3,68
R001	Mineral Diegivende 05102021	4,450	4,450	4,450	725,08	98,26	5,02	0,23	0,23
Tørfoder		100,000	100,000	100,000		87,06	100,00	1,10	1,27

Eksempel på diegivningsfoder

- Grønne trappetrin til regulering af protein - mange bruger det i dag
- Fremtid – røde trin til regulering af sojaskrå i forhold til protein i korn
- Hvis man køber korn ind løbende uden proteinregulering vil protein variere mellem 110 – 130 gram ford. pr FEso !

✓ FODRING AF DIEGIVENDE SØER

Foder tider :

tid	3 fodringer	4 fodringer
1.	7,00	7,00
2.	13,00	11,00
3.	20,00-22,00	15,00
4.		20,00-22,00

- Flere fodringer pr dag – vi følger forsøgene

Foderkurve :

Dag efter faring	FEso søer	FEso gylte
før faring	3,5-3,0	3
1	3,5 (3,2)	3
7	7,5 (6,5)	6,5(6,0)
14	8,5(8,0)	7,5(7,0)
15-->	9,0-9,75	9-9,5

✓ **TJEKLISTE** – AFKORTET VERSION

✓ **Vådfoder hygiejne**

- ✓ Gærttest – udtag en vådfoderprøve fra vådfodertanken og lad den stå natten over

✓ TJEKLISTE – AFKORTET VERSION

✓ Hyppigste fejl i lade og foderanlæg

- ✓ Rengøring af blandetank
- ✓ Brugtvandstanke
- ✓ Transportveje og siloer
- ✓ Korngrave
- ✓ Vandtanke

- ✓ Kondensafsugere – poserne skal skiftes !

✓ **TJEKLISTE** – AFKORTET VERSION

- ✓ **Er der fortsat gær i vådfoder efter tjek**
 - ✓ Syretilsætning
 - ✓ Ny gærtest
 - ✓ Rengøring af anlæg
 - ✓ Kautisk soda + varmt vand

✓ **TJEKLISTE – ER DET GODT AT VÆRE SO I STALDANLÆGGET**

- ✓ **Er der god vandforsyning – rent vand?**
- ✓ **Er der plads nok i farebøjlen ?**
 - ✓ Er den spredt helt ud indtil faring
- ✓ **Står soen for længe i farestalden inden faring?**
- ✓ **Er der passende temperatur?**
- ✓ **Er der ro i farestalden ?**
 - ✓ Pas på unødige flytninger af grise
- ✓ **Klovpleje**

✓ TJEKLISTE – VI LØFTER I FLOK

- ✓ Hvis vi arbejder i fællesskab på at få tjeklisten vinklet af – med alle relevante punkter:
 - Og sundheden er på plads
- ✓ *Så har gjort hvad vi kan, for at få en velfungerende so og basis for lav so dødelighed*